 BA0SanCC5150 **Seat No: _________**

B.A. Semester - 5 (Remedial) (*CBCS*) Examination

February/March. -2020

SANSKRIT: P15 SANSKRUT BHASHA ANE SAHITYA (CORE/EC-15)

Time: 1:30 Hours **Marks: 42**

Instructions:

1. Figures to the right indicate marks.
2. There are five questions in the question paper.
3. Answer any three of the following questions.

પ્રશ્ન-(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે ફકરાનું ભાષાંતર કરો. (૦૮)

Q.1(A) Translate any two of the following Passages. (08)

(१) यौवनारभ्भे च प्राय: शास्त्रजलप्रक्षालननिर्मलपि कालुष्यमुपयाति बुद्धि:। अनुज्झितधवलतापि सरागैव भवति यूनां दृष्टि:। अपहरति च वात्येव शुष्कपत्रं समुद्रभूतरजोभ्रांन्तिरतिदूरमात्मेच्छया यौवनसमये पुरुष प्रकृति:। इन्द्रियहरिणहारिणी च सततदुरन्ता इयम् उपभोगमृगतृष्णिका। नवयौवनकषायितात्मनश्च सलिलानीव तान्येव विषयस्वरूपाण्यास्वाद्यमानानि मधुरताराण्यापतन्ति मनस:। नाशयति च दिड्मोह इवोन्मार्गप्रवर्तक: पुरुषमत्यासंगो विषयेषु। भवादृशा एव भवन्ति भाजनान्युपदेशानाम्। अपगतमले हि मनसि स्फटिकमणाविव रजनिकरगभस्तयो विशन्ति सुखेनोपदेशगुणा:॥

(२) दृठगुणपाश-सन्दान-निष्पन्दीकृतापि नश्यति। उद्दाम-दर्प-भट-सहस्त्रोल्लासितासिलता पञ्जरविधृताप्यपक्रामति। मदजलदुर्दिनान्धकार-गजघनघटापरिपालितापि प्रपलायते। न परिचयं रक्षति। नाभिजनमीक्षते । न रुपमालोकयते। न कुलक्रममनुवर्तते। न शीलं पश्यति। न वैदग्ध्यं गणयति। न श्रुतमाकर्णयति। न धर्ममनुरुध्यते। न त्यागमाद्रियते। न विशेषज्ञता विचारयति। नाचारं परिपालयति। न सत्यमवबुध्यते। न लक्षणं प्रमाणीकरोति। गन्धर्वनगररेखेव पश्यत एव नश्यति॥

(३) आत्मविडम्बनाज्ञानुजीविना जनेन क्रियमाणामभिनन्दंति। मनसा देवताध्यारोपणप्रतारणा सम्भूतसंभावनोपहताश्चान्त: प्रविष्टापरभुजद्वयमिवात्मबाहुयुगलं सम्भावयन्ति। त्वगान्तरिततृतीयनेत्रं स्वललाटमाशड़कन्ते, दर्शनप्रदानमपि अनुग्रहं गणयन्ति, दृष्टिपातम्प्युपकारपक्षे स्थापयन्ति। संभाषणमपि संविभागमध्ये कुर्वन्ति, आज्ञामपि वरप्रदानं मन्यन्ते, स्पर्शमपि पावनामाकलयन्ति। मिथ्यामाहात्मयगर्वनिर्भरास्श्च न प्रणमन्ति देवताभ्य:, न पूजयन्ति द्विजातीन्, न मान्यन्ति मान्यान्, नार्चयन्त्यर्चनीयान, नाभिवादयत्यभिवादनार्हान्, नाभ्युतिष्ठन्ति गुरून्॥

(४) तदेवंप्रायेडतिकुटिलकष्टचेष्टासहस्त्रदारुणे राज्यतन्त्रे, अस्मिन् महामोहान्धकारिणि च यौवने, कुमार। तथा प्रयतेया: यथा नोपहस्यसे जने:, न निन्धसे साधुमि:, न धिक् क्रियसे गुरुभि, नोपालभ्यसे सुह्रद्भि:, न शोच्यते विद्वद्भि:। यथा च न प्रकाश्यसे विटै:, न प्रहस्यसे कुशलै:, नास्वाधसे भुजड़गै:, नावलुप्यसे सेवकवृकै:, न वञ्यसे धूर्तै:, न प्रलोभ्यसे बनिताभि:, न विडम्ब्यसे लक्ष्मया, न नत्यसे मदेन, नोन्मत्तीक्रियसे मदनेन, नाक्षिप्यसे विषयै:, नावकृष्यसे रागेण, नापह्रियसे सुखेन॥

પ્રશ્ન-૧(બ)	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે સંદર્ભ સહિત સમજાવો.	(૦૬)
Q.1(B)	Explain any two with reference the context:	(06)
	(१) सहतीयं खल्वनर्थपरम्परा।	
	(२) चन्दनप्रभवो न दहति किमनल:?	
	(३) पुरुषोतमरतापि खलजनप्रिया।	
	(४) उन्नतिमादधाना अपि नीचस्वभावतमाविष्करोति।	
પ્રશ્ન-૨	ચંદ્રાપીડને શુકનાસે આપેલ ઉપદેશનો સાર પોતાના શબ્દોમાં વર્ણવો.	(૧૪)
Q.2	Give a summary of Shukanasa's sermon to chandrapeed in your own words.	(14)
પ્રશ્ન-૩	નીચેનામાંથી કોઈપણ એક પર સંસ્કૃતમાં નિબંધ લખો.	(૧૪)
Q.3	Write an Essay in Sanskrit an any one of the following.	(14)
	(१) विद्याधनं सर्वधनप्रधानम्।	
	(२) गीता सुगीता कर्तव्या।	
	(३) सत्यात्रास्ति परो धर्म:।	
	(४) जननी जन्मभूमिश्च स्वर्गादपि गरीयसी।	
પ્રશ્ન-૪	નીચેનામાંથી કોઈપણ બે છંદને લક્ષણ ઉદાહરણ સહિત સમજાવો.	(૧૪)
Q.4	Define any two meters of the following and explain	(14)
	(१) अनुष्टुप् | (२) मालिनी ।(३) द्रुतविलम्बित । (४) वसन्ततिलका ।	
પ્રશ્ન-૫	નીચેનામાથી કોઈપણ બે પર ટુંકનોંધ લખો.	(૧૪)
Q.5	Write short notes on any two on the following.	(14)
	(१) बाणोच्छिष्टं जगत्सर्वम।	
	(२) गद्यं कवीनां निकषं वदन्ति।	
	(३) મહાકવિ બાણની કાવ્યશૈલી।	
	(४) શુકનાસોપદેશમાં લક્ષ્મી વર્ણન।	

****